

Piše: Igor Isailović

Svet danas

Posmatrajući privredna kretanja kroz istoriju a posebno tendencije u poslednjih pet godina, smatram da možemo predvideti blisku i srednjoročnu budućnost privrednih kretanja. Naime, u prethodnom periodu privreda je prošla jedan neuobičajeno turbulentan period koji je ugrozio jedan od osnovnih uslova za poslovno planiranje tj. predvidivost u poslovanju. Sve one rutine na kojima se bazirala ekonomska politika jedne zemlje pa samim tim i privreda jako brzo su postale aleatornost poput igara na sreću. Svedoci smo ogromne Svetske inflacije, ogromne promene cena osnovnih energenata, osnovnih životnih namirnica, a o promenama cenama kriptovaluta, luksuzne robe i cena prevoza da i ne pominjemo.

Cena pandemije korona virusa, cena oružanog sukoba u Ukrajini, cena sankcija prema Rusiji i Ruskim društvima i slično jeste ogromna. Ono što nam je bilo zlatni standard, tj. da svako ima zdravu životnu sredinu, energiju koja život znači, osnovne životne namirnice sada se dovodi u pitanje. Ovu nesigurnost Svet ne pamti u prethodnih par vekova. Ogroman izazov za vlade svih zemalja sveta jeste da obezbede stabilnost u poslovanju i normalan život njenih građana. Ova zima biće najveći test za svaku zemlju, posebno za zemlje starog kontinenta.

Ono što je nekada bilo nemoguće sada je gotovo izvesno da ćemo oskudevati za električnom energijom, da neće biti dovoljno gasa, da neće biti dovoljno ogreva, da neće biti dovoljno osnovnih životnih namirnica. Do juče nam je jedina tema bila energija iz obnovljivih izvora kako bi očuvali zdravu životnu sredinu, a sada je uspeh da kupimo lignit za termoelektrane. Koliko su bila nerealna naša očekivanja i koliko smo bili „razmaženi“ dnevnim rutinama koje su danas zlatni standard tek sada to lako zaključujemo.

Cene gvožđa, čelika, drvne građe, nafte, gasa, mazuta, peleta, žita, kukuruza, mesa, su udvostručene ako ne i utrostručene. Cene ovih proizvoda jesu generatori inflacije. Da li je to granica kada je država trebalo da se umeša i interveniše. Sigurno da Srbija je napravila dobar i hrabar iskorak

pa je intervenisala tako što je zaštitila cene pojedinih proizvoda i energenata te ograničila izvoz određenih proizvoda. Ta mera je sprečila paniku sa kojim su se susrele najrazvijenije države zapada i tako inflaciju svela na najmanju meru.

Ova privredno-stresna situacija jeste toliko bitna da ugrožava državnu bezbednost iz mnogo razloga. Spirala negativnih efekata bila bi nesaglediva. Naglo povećanje cena osnovnih energenata, osnovnih namirni-

Ono što je nekada bilo nemoguće sada je gotovo izvesno da ćemo oskudevati za električnom energijom, da neće biti dovoljno gasa, da neće biti dovoljno ogreva, da neće biti dovoljno osnovnih životnih namirnica. Do juče nam je jedina tema bila energija iz obnovljivih izvora kako bi očuvali zdravu životnu sredinu, a sada je uspeh da kupimo lignit za termoelektrane. Koliko su bila nerealna naša očekivanja i koliko smo bili „razmaženi“ dnevnim rutinama koje su danas zlatni standard tek sada to lako zaključujemo.

ca, stvorila bi ogromnu inflaciju, inflacija bi obezvređila zarade, nastala bi ekonomska nestabilnost, ekonomska nestabilnost gotovo uvek jeste uzrok rata, nemira i stradanja.

Za razliku od ostalih, Srbija je uspela da zauzda ovu spiralu i dobila efekte kojih se nije ni nadala. Naime, činjenica da smo se u pandemiji korona virusa snašli daleko bolje od bilo koje druge zemlje na Svetu, pa odmah nakon toga smo odlučnim merama uspeheli da obezbedimo neophodne energente i osnovne životne namirnice jeste bila signal za sve ozbiljne investitore da je u pitanju

jako dobro organizovana zemlja koja pruža sigurnost u najtežim vremenima.

Broj ulaganja, investicija, novih gradilišta, transakcija se toliko povećao da Srbija *de facto* sada ima problem s nedostatkom radne snage.

Naravno, treba biti svestan da nema zdrave konkurencije kada je u pitanju borba za opstanak te da možemo očekivati razne probleme, smicalice, uslovljavanja, drugih ze-

malja koje nemaju takve rezultate kao naša zemlja. Svakoga dana smo svedoci da nam se serviraju tako digresivne i nebitne teme koje nam oduzimaju energiju da se borimo i izborimo sa svim problemima da je to sada svima očigledno pa i onima sa slabim intelektualnim sposobnostima.

Narod je danas teško prevariti, narod je u poslednju deceniju naučio na rezultate i danas su samo konkretni rezultati merilo nečijeg uspeha. ▢

Igor Isailović, advokat